

[Hilmar Baunsgaard.]

denne løsning må hensynet til valutaproblemerne nødvendigvis være udgangspunktet. Lykkes det ikke for os relativt hurtigt at få nedbragt underskuddet på betalingsbalancen, så vil vore muligheder for ved eget initiativ at bedre beskæftigelsen blive truet. Diskussionen om, hvad der skal prioriteres højest, betalingsbalancen eller beskæftigelsen, forekommer derfor ret så overflødig. Klarer vi ikke valutaproblemerne, klarer vi heller ikke beskæftigelsen.

Den høje rentes afhængighed af valutaproblemerne står vel efterhånden klart for de fleste. Så længe Danmark har et betydeligt underskud i sit valutaregnskab, er vi tvunget til at have en højere hjemlig rente end den rente, der er gældende på de internationale markeder. Igen må det altså slås fast, at en forudsætning for at klare renteproblematikken er, at man får løst de mest påtrængende valutaproblemer.

Den øjeblikkelige situation er præget af nogle paradoksale modsætninger. Vi har den største arbejdsløshed, vi har haft siden krisen i 1930'erne, men det danske samfund har samtidig et meget betydeligt forbrug. Det er nok rigtigt at få slået fast, at de, der er i arbejde, aldrig økonomisk og materielt har haft det bedre end i øjeblikket, hvad der imidlertid er en ringe trøst for den halve snes procent, der er uden beskæftigelse.

Dette forhold fortæller os imidlertid noget om, hvilke midler der skal tages i anvendelse. Det er simpelt hen nødvendigt for dem, der er i beskæftigelse, nu at udvise tilbageholdenhed med egne krav, den tilbageholdenhed, som gør det muligt at investere i fremme af beskæftigelsen. Hvis de, der er i arbejde, ikke er villige til at give afkald på øjeblikkelig indkomstfremgang, så får vi ikke nedbragt arbejdsløshedstallet. Ja, man må vel endda sige, at risikoen for en yderligere stigning i så fald vil være til stede. En sådan holdning ville være udtryk for en mangel på solidaritet, som et moderne industrisamfund ikke kan tillade sig.

Kravet om tilbageholdenhed skal selvfølgelig rettes til alle samfundsgrupper. En sådan betragtning er man altid sikker på at få tilslutning til, når blot den fremsættes generelt. Derimod synes det at knibe for mange at give indrømmelsen, når man konkret skal tage stilling til de situationer, hvor

man er direkte indblandet. Det gælder uden hensyn til, om man er selvstændig erhvervsdrivende eller lønmodtager, og, hvad værre er, tilsyneladende også uden hensyn til, om man hører til blandt de højere indkomstgrupper.

Med en erklæret vilje til at ville medvirke til, at alle samfundsgrupper kommer til at deltage i den indkomstpolitik, som alle ved er nødvendig, må jeg samtidig understrege, at indkomstpolitik også er lønpolitik. Mange spørger: hvad er egentlig indkomstpolitik? Skal der svares kort, så må svaret blive, at indkomstpolitik er stop for indkomstfremgang. Men så enkel er opgaven selvfølgelig ikke. Det er den ikke, fordi vi ved, at der såvel blandt selvstændige næringsdrivende som blandt lønmodtagere er lavindkomstgrupper, der selv i denne situation nødvendigvis må have bedret deres indkomst. Men der er også såvel blandt lønmodtagere som blandt selvstændige erhvervsdrivende og liberale erhverv tale om, at hovedparten må affinde sig med et realindkomststop for at hjælpe de svagere stillede.

Blandt lønmodtagerne får man så trøste sig med, at dette krav stilles på baggrund af en reallønsfremgang i det sidste år, der klart fremtræder som den største nogen sinde. Vil de lønmodtagere, der er i beskæftigelse, vise solidaritet med dem af deres kammerater, der er ramt af arbejdsløshed, så erkender man denne situation, og så burde det ikke være svært at nå frem til konklusionen, at ny reallønsfremgang er der i øjeblikket ikke grundlag for.

Det skal også til lønmodtagerne siges, at der selvsagt stilles større krav til dem med høje lønninger end til dem med lave lønninger, men det må ikke glemmes, at til de positive træk i det seneste års udvikling hører også, at det er de højeste lønninger, der har ydet de største bidrag. Sådan må det nødvendigvis være, men det skal også med i bedømmelsen, når man til efteråret igen skal se på arbejdsmarkedet. Der er en række tjenestemand- og funktionærgrupper, der midt i den betydelige fremgang for lønmodtagergruppen som helhed ikke har fået nogen andel; ja, der er vel endda grupper, om hvem vi ved, at det er gået stik modsat den almindelige tendens til stor reallønsfremgang. Dette skal siges, fordi ingen må forledes til at tro, at man yder noget bidrag ved